

LUNG & BONES

«La força em ve del ventre, de la mare terra»

*La vivència d'una malaltia greu en la pròpia pell
és com aprendre a caminar per diferents viaranyys:
a voltes per camins planers i delicats,
a voltes per indrets costeruts, emboirats o sense sortida.
És tenir l'espasa de Dàmocles a sobre,
sentir la mort propera
o esperar la sanació amb una llum verda intensa.*

*La malaltia m'ha permès redescobrir
la meva passió per anar al taller
a transformar i plasmar totes aquestes vivències:
primer en pintura a l'encàustica, més matèrica i més física,
i després en dibuixos fets amb ploma d'ocell,
com una teràpia lluminosa i alada
per sanar el meu cos i la meva ànima.
Són l'expressió directa de les meves mans.
Em deixo portar pel instint, sense barreres,
jugant amb les limitacions del que m'està passant
i amb ganes de fer créixer la meva pròpia creativitat.*

Una data, 20 de maig del 2015. Carcinoma de **pulmó esquerre** amb metàstasi als **ossos**. Miro enrere i voldria pensar que soc **sortosa d'haver compartit aquest tumor en el meu cos...** Sempre tan atrafegada i pendent dels altres, a penes tinc temps per pensar en mi mateixa i molt menys en el meu cos, que s'ha anat transformant i queixant sense que jo li dedicés la més mínima atenció.

Tinc uns ganglis estranys al coll, em fa mal l'esquena, m'hi surt un bony. Decideixo anar a veure la meva metgessa, pensant que no serà res greu, i em diu que em faci una radiografia de tòrax. Com? De cop i volta tot es precipita. Covo des de fa temps un monstre ferotge dins meu i m'asseguren que la lluita no serà fàcil.

Quina putada, sobretot per la meva família, el meu marit i les meves filles, **els meus quatre amors!** Quin tip de plorar! Els sento tan a prop que neix una manera diferent d'estimar-nos entre tots, una pau positiva que no volem que s'acabi mai. Estarem junts i farem el que calgui per sanar-me, per enfortir la nostra relació i sentir-nos més units que mai.

El primer mes el visc com en un núvol, tot i el dolor que tinc per tot el cos. Per mi és com una aventura nova que vull compartir amb amics, la meva família, la gent que m'estimo. Adenopaties, biòpsies, **PET, RDT, TAC, QT i altres codis**. Tot és nou per a mi, una experiència dins del món mèdic que m'aclapara, però em deixo portar ben acompanyada pels metges.

Estic disposada a lluitar des de tots els fronts possibles: des de les **potingues i els beuratges** amb plantes remeieres fins a la quimioteràpia endovenosa amb **Cisplatí i Pemetrexed**, una bomba a cops de canó que em deixa ben baldada, amb nàusees, vòmits i flebitis. Afegim radioteràpia a la columna i al sacre: tatuada per quatre punts a la panxa.

L'angoixa de la qual s'alimenta el càncer encara és dins meu. No tinc ànims, i en canvi intento esforçar-me a seguir endavant, portant el meu cos al límit, com si no em passés res. Culpabilitat, malestar, por, dependència, ganes de marxar a l'últim racó de món per assolir la pau interior... Tothom em diu que en faci el meu moment, que és una oportunitat per trobar-me amb mi mateixa i jo provo de buscar-ho intensament amb una opressió al cor, sense trobar el que vull, sense escoltar el meu cos.

Un cop passats cinc mesos de QT fem proves i resulta que els **marcadors tumorals** han baixat molt. Tothom està feliç i content, però jo per dintre penso: «Què carai, no diuen que el càncer de pulmó amb metàstasi als ossos és tan difícil de curar? Com pot ser que ara als ossos ja no hi hagi res?»

Començo també una teràpia alternativa i espiritual força estrambòtica que a poc a poc esdevé com una revelació. Faig neteja de moltes coses que tenia amagades dins meu: neteja de culpes, d'aquell ocell que em canta dins del cap i em repeteix constantment què he de fer i què no. És bonic perquè la neteja surt de dins i és sempre des de l'amor i la pau interior.

Descobreixo, tanmateix, que a la meva ment callada i silent ja li va bé estar en contacte amb la malaltia, estar de baixa i sentir-me cuidada. A voltes sento por de curar-me i haver de reprendre la vida que duia abans. Això ho sento com una veu llunyana que no pots compartir perquè a ningú li agrada escoltar aquestes coses. Jo tampoc ho acabo d'entendre. Per què? La meva relació amb el tumor ja m'està bé? De fet, potser no l'he acabat d'acceptar.

Sorprenentment m'alegro quan em comuniquen que els marcadors tumorals tornen a pujar i que canviem el tractament per immunoteràpia amb Nintedanib. Però a finals de gener del 2016 em quedo sense defenses, amb els neutròfils a zero, i em tornen a ingressar. Ara sí que vull entendre què significa tenir un càncer de pulmó amb mutació de Kras! Avancem el PET-TAC i descobrim, efectivament, que el tumor ha anat fent via i aquesta vegada s'ha instal·lat als ganglis limfàtics: coll, aixelles, engonals.

Que fort! Aquest tumor és una putada i s'ha declarat en guerra. Iniciem una nova tanda de quimioteràpia amb Docetaxel, que fa caure el cabell (això sí que és metàstasi!) i Nintedanib, unes pastilles diàries que em provoquen fortes diarrees i no em deixen descansar. Mengi el que mengi, begui el que begui, **les discòrdies intestines** comencen a fer de les seves fins que es converteixen en focs artificials diaris dins del lavabo, o fora. És un període de mig any força esgotador.

Descobreixo que tinc un projecte clar per anar al taller: seguir el camí del meu càncer amb la meua pròpia obra, anar desgranant tot el que m'està succeint. Poder sentir què és que em caigui el cabell, treure grapats de pèl i convertir-los en encàustica, poder fer un autoretrat, **pintar amb els cabells la recaiguda!** Rapar-me al zero i sentir-me la closca nua, amb les cicatrius de totes les meves trencadisses per la vida. Focalitzar-me amb els ulls clucs altre cop, prendre consciència de qui **soc jo**. I fer-me **la perruca dels meus somnis**, més bonica que el meu propi cabell. També començo a fotografiar les meves empremtes als lavabos, passen a formar part del meu projecte artístic.

De cop i volta, en una de les sessions espirituals amb les bruixetes, visualitzo una xarxa taronja que m'ocupa el cantó esquerre del cos. Veig el meu pulmó ple de **tristesia** que s'està queixant, perquè no li deixo espai ni en vull saber res. De fet, potser s'ha instal·lat dins meu per a alguna cosa important, perquè jo em pugui adonar de la culpabilitat que m'aclapara, de la meua poca autoestima. I ara que l'estic coneixent, que estic acceptant el meu tumor i hi dialogo, ara també li puc demanar que marxi perquè ja no el necessito. Que vull viure plenament, seguir estimant i sentir-me estimada.

Potser sí que cal donar les gràcies al tumor ara que soc capaç de recuperar la meua força i empoderar-me com a dona i sentir aquesta pau interior tan anhelada! Gràcies per tot el que he après **en aquest procés de...**

Però això no és màgia! No és tan fàcil com dir: «Va, ja en tinc prou! Surt del meu davant!» Així que quan estic decidida a fer-lo fora, el tumor s'escampa amb metàstasi al frontal lateral esquerre del meu cervell. Aquesta sí que no me l'esperava! Sort que el trobem a temps i està ben localitzat. Tot passa amb una eficàcia i rapidesa esfereïdores. Em claven **quatre cargols al cap** i fem radiocirurgia estereotàctica.

Resulta que tinc afectades més parts del cos que no intuïa: el tumor al pulmó esquerre, vessament pleural esquerre lleu, signes de carcinomatosi peritoneal, metàstasi als ossos de la columna vertebral i la lesió al cervell. Total, estic feta un cromó! Em fan una biòpsia a la columna dorsal, brutal, **l'embat del dolor** em domina!

Començo a fer dibuixos molt més vivencials. Sorgeixen des del meu interior, **buscant l'infant de l'ànima**. Deixo anar les meves mans amb ploma d'ocell i tinta xinesa. El dibuix, l'encàustica i el gravat són la meua passió, em donen força i em permeten expressar-me més enllà de les paraules.

El desembre del 2016 començo un nou tractament d'immunoteràpia endovenós setmanal que encara estic fent ara. Per primer cop sento veritable dolor al pulmó i al respirar tinc una raspada sufocant que em puja per la tràquea. Entre d'altres afectes adversos, perdo el sentit del gust. Però a poc a poc tot el cos es va posant a lloc. El tractament és llarg i de tant en tant et fa sobresalts. Ara una pseudoprogressió a la lesió del cervell o metàstasi al sacre, després una petita lesió al cerebel dret i una altra al fetge... Sembla que amb radiocirurgia molt focalitzada això quedarà sota control. Em costa dir-ho i se'm fa difícil dins la nebulosa en què molts dies visc, però crec que val la pena tot l'esforç i estic convençuda que, amb **arrels de plom** i tot, me'n sortiré.

I aquí em teniu. Només sé que vull viure l'ara i l'aquí. No sé on seré demà ni què passarà. Tot el que ha passat està bé, està fet amb amor i amb amor vull continuar la meua vida. Tinc la certesa interior que he de seguir amb la connexió profunda de la llum verda sanadora, acceptant que són les meues defenses les que treballen i soc jo mateixa que **vull seguir lluitant** positivament per acabar acceptant i convivint amb aquesta malaltia. I estic segura que ho aconseguirem!

Sabadell, octubre 2017

Gemma Molera Marimon
www.gemmamolera.com

Gemma Molera. Lung & Bones
«La força em ve del ventre, de la mare Terra»

El 10 d'octubre, a les 8 del vespre, el Museu d'Art de Sabadell s'inaugura l'exposició *Gemma Molera. Lung & Bones*, que es podrà veure fins al 10 de desembre de 2017. L'exposició mostra el treball de l'artista dels darrers anys, una part del qual ja es va poder veure el maig de 2017 al Museu del Monestir de Sant Cugat del Vallès, juntament amb 12 gravats inèdits i una videoprojecció sobre la vivència de la malaltia i el procés de treball, produïda per Anna Formiguera i Sala.

En paraules de la mateixa artista, *Lung & Bones* és «un treball d'introspecció que sorgeix arran de la meua malaltia, un càncer de pulmó i ossos que em van diagnosticar fa dos anys i mig. El procés de revisió i replantejament que comporta un sotrac d'aquesta mena s'ha traduït en una investigació profunda de la subjectivitat i s'ha plasmat en un corpus específic de pintura a l'encàustica centrat en l'autoretrat. Aquesta obra es va teixint alhora com una arma i com un lenitiu.

»*Lung & Bones* pretén posar a l'abast del públic aquesta experiència alliberadora de l'art. He partit d'un format concret, una taula de fusta de 40 x 40 cm, que m'ha permès anar jugant amb les diferents parts del cos, des dels pulmons i els ossos fins al crani nu, deixant l'empremta dels meus propis cabells encausticats en els autoretrats. Aquestes unitats han estat agrupades de quatre en quatre, formant uns retaules de 80 x 80 cm, organitzats temàticament, que van construint el relat d'aquest procés interior. Cada un dels retaules correspon a una etapa d'aquest camí, com s'indica en el títol que l'encapçala.

»Les xarxes i coneixences dels tractaments de radioteràpia i quimioteràpia, els dibuixos a l'hospital, els gravats fets al taller o les troballes que he anat fent per aconseguir la sanació en són només un exemple, però posen de manifest tot el que es pot aprendre fins i tot en les circumstàncies més adverses. *Lung & Bones* no és un projecte tancat, sinó que està *en procés de...* Tal com la vida mateixa.»

Tot i ser una obra en procés, *Lung & Bones* s'insereix en un marc de reflexió ben definit que està concebut com una instal·lació: el visitant entra en un espai que l'embolcalla i l'assalta en la mateixa mesura, l'inclou, l'obliga a preguntar-se sobre els propis límits i sobre els límits que ens imposem com a societat.

L'exposició s'emmarca en el cicle *En vitrina* que el museu va iniciar l'any 2014, de mostres de petit format i de curta durada. Aquestes exposicions tenen l'objectiu de presentar treballs i propostes puntuals dels artistes contemporanis de Sabadell, o vinculats, que han tingut o tenen una representació important dins de l'activitat artística de la ciutat.

El diumenge 5 de novembre, a les 12 del migdia, s'oferirà una visita guiada a l'exposició.

L'autora

Gemma Molera és llicenciada en Belles Arts per la Universitat de Barcelona i està especialitzada en escultura i gravat. El 1988 obté una beca Erasmus a la Winchester School of Art (Anglaterra). Ha treballat com a gravadora al taller de Magí Baleta, on col·labora amb artistes com Jaume Plensa, Ferran Garcia Sevilla i Joan Benàssar, així com al taller de gravat i litografia Quadrat 9 a Barcelona, amb Alain Chardon, on col·labora amb Jaume Ribas, Jaume Roure i Perico Pastor, entre d'altres.

Del 1999 al 2001 resideix a Seattle WA, EUA, on obté una beca en gravat al Pratt Fine Arts Center. Des del 2002 treballa a l'Escola d'Art i Disseny de Sant Cugat i a l'Escola Illa de Sabadell, on imparteix cursos de gravat calcogràfic, fotogravat i serigrafia. El 2004 instal·la el seu taller de gravat i encàustica a Cerdanyola del Vallès. El 2008 col·labora amb el fotògraf Pere Formiguera amb la sèrie de fotogravats titulada Pedres, que es va exposar a la Galeria Fidel Balaguer i el 2014 va inaugurar el Centre d'Art Maristany de Sant Cugat del Vallès.

Ha exposat la seva obra a Barcelona, Madrid, Seattle, Londres i Tòquio, i és autora de llibres d'artista, amb els quals ha participat en diverses fires. També ha treballat per a galeries reconegudes en el món de l'obra gràfica, creant i estampant edicions de gravats de core originals d'altres artistes i propis, així com desenvolupant la seva obra pictòrica a l'encàustica.

—

Més informació:

www.gemmamolera.com

<https://vimeo.com/236213528>